

Hydrogeologie a právo k 1.1. 2012

část 6.

**Zákon č. 76/2002 Sb. o
integrované prevenci a
omezování znečištění, o
integrovaném registru
znečišťování
(zákon o integrované
prevenci)**

Zákon ukládá povinnost provozovatelům zařízení specifikovaných v příloze č. 1 tohoto zákona (rozdělení do 6 kategorií – energetika, výroba a zpracování kovů, zpracování nerostů, chemický průmysl, nakládání s odpady a ostatní průmyslové činnosti) projít procesem tzv. integrovaného povolení.

Toto řízení integruje a zároveň nahrazuje souhlasy a vyjádření vydávané podle jednotlivých tzv. složkových zákonů (např. o odpadech, ovzduší, vodách, lesích, o ochraně přírody a krajiny, o ochraně zemědělského půdního fondu atd.)

Např. v případě vydávání povolení k odběru vody se pro podniky podléhající zákonu o integrované prevenci vydává povolení jiným orgánem k odběru vody (Krajský úřad) a jiným orgánem k povolení vodního díla dle § 15 a ochranná pásma dle § 30 (místně příslušný vodoprávní úřad) - viz § 126 zákona č. 254/2001 Sb.

V současnosti je v připomínkovém řízení změna tohoto zákona, která klade nové požadavky na hydrogeology.

Nově se zde objevuje **§ 4a týkající se základní zprávy, která je definována jako informace o stavu znečištění půdy a podzemních vod příslušnými nebezpečnými látkami.**

Základní zpráva se zpracovává tehdy, jestliže při činnosti zařízení dochází k používání, výrobě nebo vypouštění nebezpečných látek.

V tom případě je provozovatel zařízení povinen zajistit vypracování základní zprávy a předložit návrh zprávy úřadu ke schválení. Základní zpráva se tak stává součástí žádosti o vydání integrovaného povolení.

Základní zpráva musí obsahovat informace, které jsou zapotřebí k určení stavu znečištění půdy a podzemních vod, aby bylo možno učinit kvantifikované srovnání se stavem při úplném ukončení provozu zařízení.

Formu základní zprávy a podrobnější náležitosti jejího obsahu stanoví prováděcí právní předpis.

Základní zprávu mohou zpracovávat pouze odborně způsobilé osoby podle § 3 zákona o geologických pracích a při zpracování zprávy postupují dle zákona o geologických pracích.

Projde-li změna zákona s výše uvedenými změnami, budou moci do určité míry hydrogeologové zajistit, aby nedocházelo ke znečištění podzemní vody nebezpečnými látkami z provozů, na které se vztahuje **zákon č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru**

Vypouštění důlních vod do vod povrchových nebo podzemních

Základním právním předpisem je § 38, odstavec 3 vodního zákona

**Vypouštění důlní vody do vod
povrchových nebo podzemních je
možné pouze způsobem a za použití
podmínek, které stanoví vodoprávní
úřad. V daném případě Krajský úřad.
Podklady k žádosti jsou uvedeny
v § 11m vyhlášky č. 432/2001 Sb.**

Obsahová náplň § 11m vyhlášky

č. 432/2001 Sb.

- a) Situace širších vztahů vypouštění důlních vod a jeho okolí – mapový podklad v měřítku 1: 10 000 až 1: 50 000
- b) Kopie katastrální mapy území, jehož se vypouštění důlních vod týká, se zakreslením místa vypouštění důlních vod včetně identifikace objektů sloužící k vypouštění
- c) Rozhodnutí, stanoviska, vyjádření apod. týkající se dané věci, pokud to po žadateli vyžadují zvláštní právní předpisy.
- d) Kopie povolení stavby vodního díla a kolaudačního rozhodnutí nebo kolaudačního souhlasu, pokud požadované vypouštění důlních vod souvisí se stávajícím vodním dílem
- e) Stanovisko správce povodí k požadovanému vypouštění důlních vod do vod povrchových nebo podzemních, včetně ověření orientační polohy místa vypouštění v souřadnicích X,Y určených v souřadnicovém systému jednotné trigonometrické sítě v návaznosti na evidenci vodních toků
- f) Vyjádření příslušného správce vodního toku k požadovanému vypouštění důlních vod do vod povrchových, pokud se vypouštění týká tohoto vodního toku
- g) **Vyjádření osoby s odbornou způsobilostí**, pokud se jedná o vypouštění důlních vod do vod podzemních.
- h) Výčet a druh chráněných území a ochranných pásem stanovených podle zvláštních právních předpisů, pokud by mohly být vypouštěním důlních vod dotčeny.

Obsah vyjádření osoby s odbornou způsobilostí je následující:

- 1. základní údaje, včetně identifikace zadavatele a zpracovatele vyjádření, popřípadě zpracovatele příslušné projektové dokumentace,**
- 2. popisné údaje, včetně identifikace hydrogeologického rajonu, útvaru podzemních vod, popřípadě kolektoru, ve kterém se nachází podzemní vody, které mohou být vypouštěním důlních vod ovlivněny,**
- 3. zhodnocení hydrogeologických charakteristik, včetně stanovení úrovně hladiny podzemních vod, mocnosti zvodnělé vrstvy, směru proudění podzemních vod, které mohou být vypouštěním důlních vod ovlivněny,**
- 4. zhodnocení míry rizika ovlivnění množství a jakosti zdrojů podzemních a povrchových vod nebo chráněných území vymezených zvláštními právními předpisy,**
- 5. zhodnocení ovlivnění režimu přírodních léčivých zdrojů nebo zdrojů přírodních minerálních vod dané zřídelní struktury, pokud se vypouštění důlních vod v oblasti takového zdroje nachází,**
- 6. návrh způsobu a podmínek, za kterých může být vypouštění důlních vod do vod podzemních realizováno, pokud může toto vypouštění mít podstatný vliv na jakost a množství podzemních vod nebo chráněná území vymezená zvláštními právními předpisy.**

**Ochranná pásma vodních
zdrojů po změně zákona č.
254/2001 Sb. zákonem
č. 150/2010 Sb.**

Základní legislativní předpis

§ 30 zákona č. 254/2001 Sb.

Ochranná pásma vodních zdrojů stanoví vodoprávní úřad u :

- zdrojů podzemních nebo povrchových vod využívaných pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou s průměrným odběrem více než 10 000 m³ za rok
- u zdrojů podzemních vod pro výrobu balené kojenecké nebo balené pramenité vody
- pro vodní zdroje s nižší kapacitou vyžadují-li to závažné okolnosti.

Stanovení ochranných pásem je dle odstavce 1 § 30 vodního zákona vždy veřejným zájmem.

Zákon předpokládá dvoustupňovou ochranu vodních zdrojů:

Ochranné pásmo I. stupně slouží k ochraně vodního zdroje v bezprostřední blízkosti jímání, přičemž u zdrojů podzemní vody s minimální vzdáleností 10 m od odběrného zařízení.

Ochranné pásmo II. stupně má za úkol chránit především infiltrační zázemí vodního zdroje, přičemž může být tvořeno jedním souvislým nebo více od sebe oddělenými územími.

Zásady pro stanovení a změny ochranných pásem vodních zdrojů určuje dle odstavce 13 § 30 vodního zákona vyhláška.

V současnosti se za ní pokládá vyhláška č. 137/1999 Sb.

Vzhledem k tomu, že není s novelou vodního zákona kompatibilní připravuje se její novela, která musí vyřešit nově vzniklou situaci, kdy stanovení ochranného pásma se provádí formou opatření obecné povahy a nikoliv formou rozhodnutí .

Ochranná pásma se nově stanovují opatřením obecné povahy.

Opatření obecné povahy leží na pomezí mezi rozhodnutím, s kterým jej spojuje prvek konkrétně řešené otázky a právním předpisem, s nímž jej spojuje neurčitý okruh adresátů. Vlastníci nebo osoby s právem hospodaření tedy nejsou v návrhu opatření obecné povahy specifikováni (v minulosti tomu tak bylo).

Náplň opatření obecné povahy

- Seznam parcelních čísel dle KN
- Seznam činností poškozující vydatnost, jakost nebo zdravotní nezávadnost vodního zdroje, které je v ochranném pásmu I. a II. stupně zakázáno provádět
- Omezení činností ohrožující nebo poškozující vodní zdroj – způsob omezení užívání pozemků a staveb
- Technická opatření, které jsou povinni provést oprávněné osoby – umístění informačních tabulí, apod.

Možnost žádat náhradu za omezené užívání pozemků a staveb

Proti opatření obecné povahy nelze podat oprávněný prostředek, ale lze proti němu podat žalobu ve správním soudnictví.

Při vydání opatření obecné povahy vodoprávní úřad postupuje podle § 115a vodního zákona a podpůrně podle Části šesté správního řádu (§171-174 opatření obecné povahy). Tzn. že se návrh projedná s dotčenými orgány, následně se návrh vyvěsí na 15 dnů na úřední desce (úřad i dotčené obce) a do 30 dnů od zveřejnění návrhu mohou být uplatněny osobami, které se cítí být ve svých právech dotčeny námitky a připomínky. S nimi se musí vodoprávní úřad vypořádat a poté je vydáno opatření obecné povahy, které po 15 dnech po vyvěšení nabývá účinnosti.

Novela vyhlášky č. 432/2001 Sb. ve svém § 11i

specifikuje doklady k žádosti pro stanovení ochranného pásma vodního zdroje nebo jeho změnu:

- **Podklady stanovené vyhláškou (137/1999 Sb.)**
- **Kopie katastrální mapy se zobrazením průběhu hranice ochranného pásma**
- **ZPMZ obsahující geometrické a polohové určení**
- **Seznam nemovitostí podle obcí a katastrálních území s uvedením parcelních čísel, na kterých je navrhováno ochranné pásmo**
- **Rozhodnutí, stanoviska, vyjádření apod. týkající se dané věci, pokud to po žadateli vyžadují zvláštní právní předpisy**
- **Kopie povolení stavby vodního díla a kolaudačního rozhodnutí nebo kolaudačního souhlasu**
- **Kopie povolení k nákládání s povrchovými nebo podzemními vodami**
- **Stanovisko správce povodí**
- **Vyjádření příslušného správce vodního toku, pokud se žádost o stanovení ochranného pásma týká tohoto vodního toku.**

Článek II bodu 2 zákona č. 150/2010 Sb. stanoví, že ochranná pásma stanovená podle dřívějších právních předpisů se považují za ochranná pásma stanovená podle § 30 odst. 1 zákona č. 254/2001 Sb. tedy formou opatření obecné povahy.

Všechna dosud stanovená ochranná pásma se tak považují za pásma stanovená formou opatření obecné povahy a s jako takovými je třeba s nimi nakládat. To mj. znamená, že je možné provést dílčí změnu rozhodnutím stanoveného ochranného pásma opatřením obecné povahy, a to bez nutnosti předchozího zrušení rozhodnutí, kterým bylo pásmo stanoveno a nového vyhlášení ochranného pásma opatřením obecné povahy.

Zákon č. 235/2004 Sb. o dani z přidané hodnoty

**§ 92a Režim přenesení
daňové povinnosti**

**§92e Poskytnutí stavebních
nebo montážních prací**

Přenos daňové povinnosti jako nástroj pro zvýšení daňové výtěžnosti

Přenos daňové povinnosti se týká subjektů, které jsou plátcí DPH (rozumí se objednatel i zhotovitel)

Dále se týká provádění stavebních prací uvedených v klasifikaci produkce CZ-CPA 41-43 podle stavu k 1.1.2008. Mezi ně patří i kód

- 42.21.24 Vrtání nebo hloubení vodních studní, instalace čerpadel a trubních systémů do studní, výstavba (instalování) septiků**
- 43.13 Průzkumné vrtné práce**

Práce se musí týkat ekonomické činnosti objednatele (ne soukromých potřeb objednatele)

Jak se to projevív praxi

Zhotovitel (dodavatel vrtných nebo stavební prací dle výše uvedených kódů) vyfakturuje dodávku objednateli bez DPH a tzv. na něj přeneše daňovou povinnost. Objednatel je povinen dopočítat DPH, přiznat a odvést ji finančnímu úřadu. Zároveň má objednatel možnost dopočtenou daň si uplatnit jako odpočet.

Příklad

Geologická firma jako objednatel si objedná u vrtné nebo instalační či stavební firmy práce, které podléhají přenosu daňové povinnosti.

Vrtná, instalační nebo stavební firma jako zhotovitel vystaví fakturu za provedené práce bez DPH, a tuto skutečnost nahlásí finančnímu úřadu (elektronicky).

Geologická firma ji zaúčtuje, dopočte daň, přizná ji a odvede ji finančnímu úřadu v termínu sjednaného data uskutečnění zdanitelného plnění (toto datum musí být řešeno ve smlouvě). To proto, aby se v jednom měsíci potkalo nahlášení zhotovitele a přiznání objednatele. Geologická firma současně uplatní ke stejnému dni nárok na odpočet daně u finančního úřadu.

Geologická firma někdy následně vyúčtuje práce svému objednateli (zpravidla investor celé akce) a postupuje úplně stejně jako vrtná, instalační či stavební firma, tzn. vystaví fakturu za provedené práce bez DPH, a tuto skutečnost nahlásí finančnímu úřadu (elektronicky).

Co se nesmí stát:

- Přijmout fakturu od vrtné firmy s DPH**
- Přiznat daň v jiném měsíci než ji nahlásí vrtná, instalační nebo stavební firma**
- Vrtné práce vůči objednateli fakturovat s DPH.**

Problém k řešení

Geologická firma kromě víceméně přefakturace vrtných, instalačních nebo stavebních prací vykonává v rámci konkrétní zakázky i jinou činnost, např. projekční, mapovací, vzorkovací, apod., která není zařazena v klasifikaci pod kódy 41 až 43.

Může se jednat o část prací vůči finančnímu objemu vrtných, instalačních nebo stavebních prací minoritní nebo majoritní. Není zřejmé, zda v tomto případě bude nutno vystavit 2 faktury s rozdělením „stavebních“ a „nestavebních“ prací nebo fakturovat jako celek s přenosem daňové povinnosti.

Co navrhuji udělat:

ČAH požádá o detailní konzultaci Ústav racionalizace ve stavebnictví ve věci analýzy rozsahu možných prací a ČAH následně požádá Český statistický úřad o provedení zatřídění dodávek, které se v rámci plnění geologických zakázek provádějí.

**Děkuji Vám všem za
pozornost a pokud Vám
dnešek alespoň něco
přinesl, je to fajn!**

Svatopluk Šeda